

بررسی آموزش در دوران کرونا و لزوم استفاده در فن آوری در آموزش در دوران پسا کرونا

نرجس غیاثی حافظی^۱، عزت الله ملک پور افشار^۲

۱- مهارت آموز ماده ۲۸ دوره ی هشتم، دانشگاه فرهنگیان (خواجه نصیر الدین طوسی)

narjes_eng@rocketmail.com

۲- عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان، پردیس خواجه نصیر کرمان، گروه علوم تربیتی

malekpoorafshar@yahoo.com

چکیده:

این مقاله بر آن است آموزش های مجازی در ایام کرونا با رویکرد پدیدارشناسی را بررسی کند. با شیوع ویروس کرونا، تعطیلی مدارس و کاهش فعالیت دانش آموزان، به تدریج روند آموزشی آن ها با افت تحصیلی و بی میلی انجام امور مدرسه، روبرو شده است. در این تحقیق از روش مشاهده، مصاحبه حضوری و غیرحضوری با اولیای دانش آموزان و معلم مدرسه برای جمع آوری اطلاعات استفاده شده است. راهکارهایی از قبیل وضع قوانین جدید، همراهی دانش آموزان، تشویق و جایزه دادن و ... برای بهبود شرایط، به عنوان راه حل، انتخاب و اجرا شد. در نهایت عملکرد دانش آموزان به اندازه راضی کننده ای تغییر کرد و رغبت دانش آموزان به حضور در کلاس و ارسال و انجام تکالیف بسیار بیشتر از گذشته شد. در انتهای تحقیق چند پیشنهاد دیگر برای اولیا، معلمان و دانش آموزان برای مدیریت زمان و فعالیت ها ارائه شده است. امیدوارم که مفید باشد.

کلمات کلیدی: ویروس کرونا- تعطیلی مدارس- معلم مدرسه- اولیا- قانون- اولویت بندی- تشویق - جایزه.

مقدمه و بیان مسئله

کرونا ویروس ها، خانواده بزرگی از ویروس ها هستند. تا کنون ۷ کرونا ویروس منتقل شده به انسان کشف شده است که آخرین نوع آن ها کرونا ویروس سندروم حاد تنفسی دو، در دسامبر ۲۰۱۹ در شهر ووهان چین با همه گیری در انسان شیوع پیدا کرد. کرونا ویروس پس از مدت کوتاهی تمام جهان را درگیر کرد. با انتشار ناگهانی این ویروس و تعطیلی مدارس به دستور وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش با بهره گیری از فضای مجازی، رسانه ملی و برنامه کاربردی شاد برای جبران این تعطیلی، فعالیت های آموزشی ای را برنامه ریزی و اجرایی کرد. اما شواهد نشان می دهد که هیچ یک از این فعالیت های آموزشی نتوانست جای کلاس درس حضوری را برای دانش آموزان پر کند و اکثر دانش آموزان با هر سطحی با افت تحصیلی مواجه شدند. افت تحصیلی یعنی سطح یادگیری و نمرات دانش آموزان نسبت به گذشته کمتر شده بود. بنده در راستای رسالت حرفه ای خود به عنوان یک دانشجو معلم، وظیفه خود دانستم تا نهایت توان خود را در راستای کمک به بهبود این شرایط و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به کار بگیرم و برای این معضل تلاش کنم. پیگیری و ثمربخش بودن نتیجه این تلاش ها موجبات آرامش خاطر بنده را فراهم می سازد و از همه مهم تر باعث خشنودی و رضایت خداوند خواهد شد.

بعد از پاندامی کرونا و مجازی شدن آموزش، من در گروه های شاد این مدرسه عضو شدم. در کلاس های مجازی هم مانند کلاس های حضوری رابطه عاطفی خوبی بین دانش آموزان و معلم برقرار است. با صحبت کردن با معلم راهنما و بررسی شهودی تعداد اندکی از دانش آموزان متوجه شدم، تعداد قابل توجهی از کودکان نسبت به انجام تکالیف خود تا حدودی بی میل شده اند و نه تنها به انجام به موقع تکالیف توجهی ندارند بلکه اصلا به انجام تکالیف اهمیت نمی دهند.

امکانات و ابزارها

یکی از چالش های مطرح در دوران کرونا امکانات و ابزار مورد نیاز جهت ارتباط با دنیای مجازی بود. بسیاری از والدین استطاعت مالی کافی جهت تهیه گوشی هوشمند و تبلت یا رایانه به عنوان ابزار آموزشی جدید را نداشتند. اقشار ضعیف و متوسط جامعه در فشار اقتصادی ناشی از بازار سیاه خرید و فروش تلفن های همراه که به عنوان ساده ترین ابزار در برپایی کلاس های مجازی شناخته شده بود قرار داشتند و امکان تهیه آن را نداشتند. در عین حال سطوحی از جامعه نیز بودند که به راحتی از عهده تهیه آن برمی آمدند. در این دوران برخی افراد همدلانه و با حس نعدوستی با تعویض

تلفن های هوشمند خودشان گوشی های قدیمی را به صورت رایگان در اختیار سایرین قرار می دادند و خیلی از افراد نیز به صورت خودجوش در تهیه تبلت ها و موبایل هایی برای دانش آموزان همت می گماردند.

زیرساخت ها و سرورهای دنیای مجازی در فواصل دور و نزدیک

سرورها نیازمند زیرساخت مناسب، پهنای باند جهت ارسال و دریافت داده ها و اطلاعات بود. ارسال محتوای آموزشی به دو شیوه پخش مستقیم و زنده یا بر خط (آنلاین) و محتوای ارسالی چند رسانه ای یا تک رسانه ای همچون فایل، فیلم، عکس، صدا و... مستلزم اتین بود که در تمامی مسیرهای ارتباطی سیستم ها به صورت فیزیکی با کابل یا ماهواره ای با سیم یا بدون سیم ارتباطی سالم و سازنده و بدون قطعی داشته باشد تا داده ها در زمان مناسب و به موقع ارسال یا دریافت شوند استفاده از adsl در برخی از نقاط که هنوز به شبکه فیبر نوری متصل نبودند با مشکلاتی مواجه بود و کمبود دکل های مخابراتی برای ارتباط ماهواره ای باعث ضعف ارتباط یا قطعی ارتباطات و نبود آن در برخی از نقاط می شد (رضایی، ۱۳۹۷: ۳۲)

روش تدریس مناسب و متفاوت

با گسترش ارتباطات دیجیتالی و همزمان با آموزش، معلمان بایستی از روش های تدریس جدید و مناسبی جهت انتقال مطالب آموزشی استفاده می کردند. دیگر روش های تدریس ابتدایی مثل سخنرانی به تنهایی قادر نبود بچه ها را مدت زیادی پای سیستم ها نگه دارد و باید از تمامی امکانات موجود و تکنولوژی آموزشی که در اختیار بود استفاده می شد. دیگر معلمان نیازمند این شدند که اطلاعات خودشان را ارتقا دهند شیوه های چند رسانه ای بیشتر و متنوع تری را یاد بگیرند و با آن کار کنند و تدریسی لذت بخش تر و متفاوت تر ارائه کنند. بستر رقابتی که در دنیای مجازی ایجاد شده بود انگیزه خوبی برای ارتقای دانش خیلی از معلمان شد. تدریس معکوس و استفاده از روش های دانش آموز محور در یادگیری بیشتر به چشم می آمدند. دانش آموزان با فیلم ها و انیمیشن ها و حتی بازی های آموزشی بهتر ارتباط برقرار می کردند. مدیریت کلاس درس مجازی کاملاً بستگی به لذت بخش بودن کلاس های پخش زنده و مستقیم داشت تا دانش آموزان با هر ترفند و نیرنگی از حضور مستمر خود نگاهند. فناوری کار خودش را می کرد؛ اما سرعت تغییرات کمی زیاد شده بود و آمیخته شدن متنوع آموزش ها از بستر مجازی با آموزش های گذشته کمی غیر قابل پیش بینی بود. معلمان باید هر از چند گاهی جاذبه ای در آموزش جدید به دانش آموزان ارائه می دادند تا در مسیر یادگیری بمانند و اولیا از چگونگی یادگیری فرزندان نشان و همراهی با آنها کمتر دچار سردرگمی شوند. دیگر ابزار حسی و ملموسی از آموزش در ارتباط بین دانش آموز و معلم وجود نداشت و مشاهدات کامل و مفاهیم به خوبی درک نمی شدند. حتی معلم نیز به دلیل نبود ارتباط چشمی از تکمیل یادگیری مطمئن نمی شد و نقص یادگیری و درک ناکافی دانش آموزان بر والدین و معلمان فشاری مضاعف وارد می ساخت. از سوی دیگر عدم برخورداری دانش آموزان از تعامل با همسالان در کلاس مجازی به طور همزمان و برخط و مشارکت گروهی آنها بود.

برخی از چالش های مذکور با گذشت زمان مرتفع می شد و از دست چالش های سازنده محسوب می شد و بیانگر این بود که تغییر هر چند با سختی همراه است اما باعث حرکت و پویایی پیشرفت در حوزه آموزش خواهد شد. باید چالش های جدید پیش بینی می شد و همچون پدافند غیرعاملی فعال برنامه ریزی درست اثر نابسامانی ها را کم کرد و آنها را هدفمند جهت داد.

کرونا یک واقعه تاریخی در آموزش مجازی

ابتدا کرونا به ظاهر مسئله حضوری شدن کلاس ها از دید والدین و برخی معلمان گذرا و موقتی تصور می شد و اکثراً می پنداشتند همه چیز با گذشت چند ماه مرتفع و به روال عادی برخورد گشت برای همین در برابر این تغییر مقاومت می کردند و گاهی یا در کلاس های درس حضور نداشتند و یا سهل انگارانه و سرسری حضور در کلاس های مجازی برخورد می کردند. گویی که در که این نقص قابل جبران است و به زودی دوباره کلاس ها حضوری می شوند. بیشتر بچه ها در کلاس مجازی در حد یک حضور و غیاب در ابتدای کلاس یا ارسال استیکر و یا پیام "من حاضرم" از کلاس مجازی استفاده می کردند. و معلم نمی توانست از حضور دانش آموزان در کلاس مجازی مطمئن باشد.

استفاده از نرم افزارهای آموزشی

نرم افزارهای آموزشی متنوعی از یادگیری آموزش و آموزش برای یادگیری وجود دارد. از جمله نرم افزارهایی که همه معلمان در آغاز کرونا با آن آشنا شدند، نرم افزارهای موبایلی همچون رکوردرها و محتوا سازهایی مانند اینشات و کاین مستر بود که برای تدوین فیلم ها و عکس های آموزشی و تدریس

از آن استفاده می‌شد. همچنین فشرده سازهای محتوایی و کمپرسورها و در ادامه نرم‌افزارهای سیستمی مانند کماتازیا و استوری لاین در کنار پاورپوینت و انواع بسیار زیادی از سایت‌های مختلف ارائه فیلم‌های آموزشی بود که در این مسیر کمک شایانی به همه معلمان می‌کرد. نرم‌افزاری همچون اسکرچ جونیور و اسکریچ که تقریباً در پایان دوران کرونا مورد توجه همه قرار گرفت. ضرورت آشنایی با سازوکارهای جدید آموزشی برای دانش‌آموزان بیشتر نشان می‌داد و همگان بر این امر اتفاق نظر داشتند که دانش‌آموزان حالا که در این دریای عمیق نرم‌افزارها بدون یادگیری شنای آگاهی وارد شده‌اند، چگونه باید از خطر غرق شدن رهایی یابند. به جرات می‌توان گفت در طی این مدت و با گسترش دنیای مجازی نباید و نمی‌توان دانش‌آموزان را به طور کلی از این محیط جدا کرد؛ اما قرار گرفتن در مسیر درست و جلوگیری از غرق شدن را می‌توان به آنها آموخت.

خلاقیت در تدریس همیشه مورد توجه متفکران و صاحب نظران عرصه دانش اندوزی و دانش ورزی و روانشناسان حیطه یاددهی یادگیری بوده است. شاید دوران کرونا از زاویه‌ای به جز موتور جستجوی گوگل - که مورد علاقه کاربران زیادی در دنیا هست تا مطالب و سوالات دنیای واقعی‌شان را از دسترس‌ترین افراد در سراسر دنیا بپرسند و از آن چه درست و چه نادرست استفاده کنند - دریچه دیگر از کاربرد این فناوری نوین را به روی همگان گشوده است و این بدان معناست که حالا بچه‌ها هم باید دانش و اطلاعات کافی از چگونگی ارتباط صحیح در بستر آنلاین را داشته باشند فیلم‌ها و عکس‌هایشان را تدوین کنند و محتواسازی کنند و در گام‌های فراتر برنامه نویسی و برنامه‌سازی کنند خودشان یاد بگیرند و به دیگران هم بیاموزند. (ساک، ۱۳۸۳: ۲۹)

جمع‌آوری اطلاعات

مشاهده:

فعالیت دانش‌آموزان در گروه کلاسی شبکه شاد، وضعیت ارسال تکالیف و تمرین‌ها و میزان درستی جواب‌ها از ابتدای سال تا آخر اسفند را بررسی کردم و متوجه شدم بسیاری از دانش‌آموزان تکالیف را بعد از اتمام مهلت ارسال می‌کنند و درصد پاسخ‌های اشتباه هم زیاد است، عده‌ای از دانش‌آموزان بعضی از تمرین‌ها را اصلاً ارسال نمی‌کنند و عده‌ای دیگر هر مدت یک‌بار، مثلاً هر هفته یک‌بار همه تکالیف را با هم ارسال می‌کنند.

مصاحبه معلم:

از معلم پایه چهارم و سایر آموزگاران راجب بعضی از تکالیفی که باید در پی‌وی ارسال کنند پرسیدم، گفته‌های ایشان با مشاهده‌های من تطابق داشت. ایشان همچنین گفتند: در تکالیفی که با تاخیر زیاد ارسال می‌شود، درصد اشتباهات و بی‌دقتی بیشتر است.

ارسال به موقع تکالیف	ماه مهر	آبان و آذر	دی	بهمن	اسفند
انجام کامل و بدون نقص تکالیف	۳	۲	۱	۲	۲
خلاقیت دانش‌آموزان در پاسخگویی به مسایل	۳	۲	۱	۲	۲

جدول (۱) روند انجام تکالیف دانش‌آموزان ((ارقام)) به صورت رتبه ای می باشد.

۱= کم ۲= متوسط ۳= زیاد

مصاحبه با والدین :

دو نفر از دانش‌آموزان که امکان ملاقات حضوری با آن‌ها فراهم بود و والدین مایل به همکاری بودند را انتخاب کردم. از هر کدام از مادران این دو دانش‌آموز سوالاتی پرسیدم.

مادر دانش‌آموز X: ایشان از تکالیف انجام ندادن پسرش بسیار شاکی بودند و می‌گفتند فرزندش به هر بهانه‌ای انجام تکالیف را به تاخیر می‌اندازد. به‌حدی که تکالیف چند هفته روی هم انباشته می‌شود و بعد مجبوراند همه را با هم انجام دهند و ارسال کنند. دلیل این اتفاق را پرسیدم، ایشان از علاقه شدید پسرش به PS۴ اطلاع دادند و چون یک‌سال است به‌خاطر کرونا اجازه بازی با دوستانش را نداشته، امسال اجازه دارد در پارک کنار خانه‌شان مدتی با دوستانش بازی کند و همین بهانه را برای ننوشتن تکالیف می‌آورد. وقت‌هایی که نه با PS۴ و نه با دوستانش بازی می‌کند، به

تماشای تلویزیون مشغول می شود و اصرارهای مادر و پدرش را برای انجام تکالیف نادیده می گیرد. راجب وضعیت درسی اش جويا شدم و ایشان گفتند وضعیت درسی پسرش بسیار خوب است.

مادر دانش آموز Y: طی صحبت های من با مادر این دانش آموز متوجه شدم، متأسفانه پدرش فوت شده است و به همین دلیل کودک وابستگی شدیدی به مادرش دارد. مادر دانش آموز کارمند است و شیفت صبح سر کار می رود و کودک تنها در خانه می ماند. با مجازی شدن آموزش و صرف وقت بیشتر در خانه، این وابستگی بیشتر هم شده، به حدی که اگر مادر در کنار فرزندش نباشد، کودک هیچ تمرینی، علی رغم بلد بودن درس ها انجام نمی دهد و برای همه چیز به تأیید مادر نیاز دارد. (هر دو مورد ذکر کردند قبل از کرونا، در زمان آموزش حضوری، اوضاع این گونه نبود)

مطالعه:

بعد از بررسی شواهد به سراغ جمع آوری اطلاعات در مورد تکالیف استاندارد در اینترنت و کتاب ها و پرسش از معلمان با هدف پیدا کردن راه حل برای رفع این مشکل رفتیم. دلایلی که رعایت آن ها باعث تشویق کودک به انجام تکالیف می شود:

- اتاق تکالیف درست کنید ← یک فضای آرام و کنترل شده، از حواس پرتی جلوگیری می کند.
- به او کمک کنید ← هر زمان که کودک به شما نیاز داشت به او کمک کنید.
- جایزه بگذارید ← در ازای انجام درست و به موقع تکالیف، جایزه های هرچند کوچک برایش در نظر بگیرید.
- زمان تعیین کنید ← زمان دیر وقت را برای انجام تکالیف در نظر بگیرید، موقوف کردن تکالیف به دیر وقت باعث خستگی و از دست رفتن تمرکز کودک می شود.
- قاطع باشید ← با لحنی قاطع اما مهربان برای کودکان قانون بگذارید.
- تمرکز داشته باشد ← اگر کودک به واسطه عدم تمرکز دچار افت تحصیلی شده، حتما با روان شناس مشورت کنید.
- کودک باید فعال باشد ← از صدا کردن های مدام کودک خودداری کنید. فعال شدن بیش از حد والدین و تکرار وظایف برای کودک باعث افزایش نقطه ضعف در نتیجه کاهش اعتماد به نفس او می شود.

تکالیف بهتر است:

- متنوع،
 - جدید
 - و جذاب جذاب باشند.
- در نظر گرفتن تنوع، تازگی، جذابیت مهم است.

دیدگاه صاحب نظران

مت واکارو Matt Vacarro معلم ابتدایی در این باره می گوید: «ما می خواهیم اشتباهات بچه ها را ببینیم. درست است که هیچ کس دوست ندارد اشتباه کند اما به فرزندتان بفهمانید او در تمامی حالات حتما نباید از هیچ اشتباهی مبرا باشد. او هم ممکن است اشتباه کند.» بنا بر نظر کارشناسان حوزه تعلیم و تربیت، شما می توانید به فرزند خود بگویید که هر شب می تواند حداکثر سه سوال درباره تکالیف درسی خود بپرسد و بقیه موارد برعهده خود اوست یا می تواند دور موارد مورد سوال را خط بکشد و آن ها را با معلم خود درمیان بگذارد.

یکی از مادرانی که از این روش استفاده کرده است در این باره می گوید: «فرزند من می گوید من تنها مادری هستم که به فرزند در پیدا کردن پاسخ ها کمک نمی کنم. وقتی او از من خواست تا با کلمه «زیرا» جمله بسازم من از او پرسیدم آیا می خواهی یکی از شانس های سه گانه خود را صرف پرسش این سوال کنی؟ و می دانید در آخر چه نوشت؟ مشق نوشتن سخت است زیرا مادرم به من کمک نمی کند! و درست در همین لحظه من به عنوان مادر به فرزندم افتخار کردم.»

به گفته جسیکا لاهی (Jessica Lahey) دبیر زبان انگلیسی اگر فرزندتان سرتان داد زد و گفت مامان من به کمکت احتیاج دارم به او بگویید اگر با دقت و تمرکز کارت را انجام بدهی، هیچ مشکلی پیش نخواهد آمد. (جری، ۱۳۹۱: ۲۱)

تجزیه و تحلیل

چرا؟ عواملی که باعث شده دانش آموز X دچار این مشکل شود عبارتند از: ۱- کنترل نشدن فعالیتها دانش آموز توسط والدین. ۲- نبودن قانون برای کودک. ۳- قاطع نبودن و کوتاه آمدن مدام والدین در قبال اشتباهات کودک. ۴- پشت گوش انداخته شدن این مشکل.

به عواملی که باعث شده دانش آموز Y دچار این مشکل شود: ۱- وابستگی شدید کودک به مادر. ۲- عدم مراجعه به روان شناس بعد از فوت پدر. ۳- عدم نگاه مادر به این مسئله به عنوان یک مشکل. ۴- در عدم تلاش برای رفع این موضوع.

چگونه؟ دانش آموز X به خاطر بازی های کامپیوتری از زیر بار انجام تکالیف فرار می کند و مواقعی که اجازه بازی کامپیوتری ندارد خودش را با وسایل دیگر مشغول می کند یا به تماشای تلویزیون می پردازد.

دانش آموز Y در شرایطی که مادر حضور نداشته باشد تکلیفش را انجام نمی دهد و برای انجام تکالیف و کارهای مدرسه به تأیید دائم مادر نیاز دارد. چه کسی؟ عدم توجه کافی معلم و والدین باعث به وجود آمدن و بدتر شدن این مشکل شده است.

چه چیزی؟ مجازی شدن آموزش به خاطر کرونا و دور شدن دانش آموزان از مدرسه و نظارت غیرمستقیم معلم در این موقعیت باعث دامن زدن به این مشکل شده است.

چه موقع؟ در زمان آموزش مجازی، دانش آموزان از مدرسه و درس دور شده اند که یکی از مشکلات، انجام ندادن تکالیف و کم اهمیت شدن درس برای عده ای از آنها است.

کجا؟ این مشکل به نظر می رسد امسال که دانش آموزان در خانه تحصیل می کنند، جدی تر شده است و محیط خانه که چندان شباهتی به مدرسه ندارد از عوامل مهم است.

خلاصه یافته های اولیه :

۱. محدودیت های آموزش مجازی
۲. مشغله کاری والدین و نداشتن وقت کافی برای کودک
۳. قرنطینه طولانی مدت
۴. وابستگی شدید کودک به والدین
۵. کمک نگرفتن والدین از متخصص
۶. اهمیت ندادن به اندازه والدین به این مشکل

ارائه راه حل های موقت:

۱. تشویق دانش آموز
۲. کمک کردن به کودک
۳. ارتباط با معلم
۴. کمک گرفتن از همکلاسی ها
۵. نظارت مستقیم و غیر مستقیم
۶. تهیه فیلم و عکس از دانش آموز حسن انجام تکالیف
۷. گشت و گذار در طبیعت
۸. برنامه ریزی برای وقت کودک
۹. اولویت بندی کارها
۱۰. پاداش دادن
۱۱. فراهم کردن مکانی جذاب برای انجام تکالیف
۱۲. کمک گرفتن از معلم و افراد متخصص
۱۳. قاطع بودن و در عین حال داشتن صبر و حوصله

۱۴. مستقل شدن دانش آموز

۱۵. وضع قوانین

ارائه راهحل جدید و نظارت بر آن:

دانش آموز X ←

ارائه راهحل اول: در ابتدا، خانواده به کودک گفت به ازای هر یک هفته که تکالیفش را به موقع و درست انجام دهد، یک کتاب به انتخاب خودش برایش به عنوان جایزه تهیه می شود.

ارائه راهحل دوم: در حین اینکه دانش آموز برای رسیدن به جایزه های هفتگی خود تلاش می کرد، از مادر دانش آموز خواستم هر روز زمانی را به همراهی کودک هنگام انجام تکالیف اختصاص دهد. چون مادر معلم است، هر روز به همراه کودک، کارهای کلاس خودش را انجام می داد و از فرزندش هم می خواست در همین حین به انجام تکالیفش بپردازد، ولی هیچ یک نباید مزاحم کار یکدیگر شوند و تمرکز یکدیگر را به هم بزنند و قرار بر آن شد بعد از اتمام کارهایشان، مادر تکالیف کودک را بررسی کند. من هم چند روز به جای مادر، کودک را برای انجام تکالیف همراهی کردم که چهار روز ابتدایی با انبوه سوالات کودک حین انجام تکالیف روبه رو شدم، که با بی توجهی به سوالات و وضع یک قانون که تا زمانی که تکالیفش تموم نشده، آن ها را بررسی نخواهم کرد به سوالاتش جواب نخواهم داد، از هفته دوم، به مرور زمان حجم سوالات کمتر و کمتر شد. اما در ابتدا، این کار باعث عصبی شدن کودک می شد.

❖ درحین انجام تکالیف اجازه انجام کار دیگری به کودک داده نمی شد.

ارائه راهحل سوم:

بعد سه هفته، یک قانون برای کودک تعریف شد «تا زمانی که تکالیف مدرسه اش را انجام نداده، اجازه بازی با PS⁴ و دوستانش را ندارد، در صورت پیروی نکردن از این قانون، PS⁴ به صورت کامل از او گرفته خواهد شد.» برای اجرای این راهحل، یک هفته از کلاس ها و یک هفته امتحانات، زمان باقی مانده بود. در هفته اول، همراهی مادر هنگام انجام تکالیفش کمتر شد و بهانه گیری هایی از سمت کودک دیده می شد، اما از مادر خواستم اصلاً کوتاه نیاید، در هفته دوم که هفته امتحانات بود، درس خواندن کامل به عهده دانش آموز گذاشته شد. کودک در حین درس خواندن به کارهای دیگری مشغول می شد. اما پیشرفت های چشمگیری دیده می شد. به کودک گفته شد این قوانین برای سال های آینده هم باید رعایت شوند.
 دانش آموز Y :

ارائه راهحل اول: از شدت وابستگی کودک به مادر باید کاسته می شد. به همین خاطر از مادر کودک خواستم قدم به قدم این وابستگی را کمتر بکند روز اول ← مادر هنگام انجام تکالیف کنار کودک بود، اما تایید کردنش و پاسخ به سوالات کودک نسبت به قبل کاهش یافت.
 روز دوم ← مادر در هنگام انجام تکالیف مثل سابق کنار کودک بود اما به کودک گفت: من باید کارهای دیگری انجام دهم، تکالیف را انجام بده، وقتی تمام کردی آن ها را بررسی می کنیم. کودک سوال می پرسید اما وقتی مادر دائم تکرار می کرد (وقتی تمام کردی بررسی می کنم) مجبور به انجام تکالیف شد.

روز سوم ← مادر به بهانه چیزی چند دقیقه از اتاق خارج شد. کودک منتظر مادر ماند تا برگردد و سپس به انجام باقی مانده تکالیف پرداخت. اما متوجه شده بود هنگام انجام تکالیف نباید سوال بپرسد. هرچند هنوز سوالات زیادی می پرسید.

روز چهارم ← در این روز مادر به بهانه آوردن خوراکی مدت زمان بیشتری از اتاق خارج شد، کودک تکالیف را انجام داد.

روز پنجم ← مادر به کودک گفت تو بنویس وقتی تمام کردی تکالیف را به من نشان بده و از اتاق خارج شد. کودک چند بار از اتاق خارج شد و چند سوال پرسید، اما نسبت به قبل سوالات کمتری می پرسید و مستقل تر شده بود.

هفته دوم: قانونی برای کودک تعریف شد. اجازه دارد هر روز برای انجام تکالیف فقط سه تا سوال بپرسد و به بیشتر از سه تا پاسخ داده نمی شود. کودک در ابتدا قادر به کنترل کردن سوالاتش نبود. اما بعد از دو روز وقتی مادر فقط به سه تا سوالاتش پاسخ داد و مابقی سوالاتش بی پاسخ ماند، نسبت به سوالاتی که می پرسید بسیار حساس شد.

راهحل اجرایی دوم ←

مادر به فرزندش گفت اگر معلم متوجه بشود که تکالیفت را خودت بدون کمک من انجام می دهی خیلی خوشحال می شود. می خواهم فیلی از تو تهیه کنم تا به معلم نشان بدهم که خودت بدون کمک من مشغول انجام تکالیف هستی. من بعد از دیدن فیلمی که از او گرفته شد بود کودک را تشویق

کردم، همچنین توسط معلم خودش و کارورز دیگری که برای جلسات خصوصی، به منزل آن‌ها می‌رفتند هم بسیار تشویق شد و مادرش برای او جایزه‌ای تهیه کرد. بعد از تمام شدن کلاس‌های درس، در هفته امتحانات کودک خودش به‌تنهایی همه درس‌هایش را انجام داد و خواند. گردآوری داده‌ها و شواهد

با اتمام سال تحصیلی، انجام راه‌حل‌ها برای ترغیب دانش‌آموزان به انجام تکالیف هم به اتمام رسید.

مادر دو دانش‌آموز، این پروسه یک‌ماهه را سخت و گاهی اوقات طاقت‌فرسا تعریف کردند، اما بعد از این که کودکشان شروع به مستقل شدن کرد و تغییر را حس کردند، انگیزه آن‌ها برای ادامه بیشتر شد. وقتی کودک برای انجام تکالیف مستقل می‌شود، این استقلال در کارهای دیگر اثر می‌گذارد که بعد از یک ماه این امر به وضوح قابل مشاهده است. به گفته والدین، روزهای امتحان از باقی روزها بسیار سخت‌تر بود زیرا کودک دائماً از درس فرار میکرد، اما امسال با تلاش‌هایی برای بهبود این وضعیت، امتحانات را بسیار راحت‌تر از سال‌های گذشته سپری کردند، زیرا کودکان قوانین را یاد گرفته بودند و قاطعیت والدین راه فراری برای آن‌ها باقی نگذاشته بود.

نتیجه‌گیری و گزارش نهایی

بعضی والدین از عملکرد وضعیت کودکانشان در انجام تکالیف شاکی بودند و می‌گفتند قبل از آموزش مجازی این مشکل را نداشتند و با مجاز شدن آموزش در انجام تکالیف بسیار کم کاری می‌کنند. دو دانش‌آموز انتخاب شدند تا راه‌حل‌هایی برای رفع مشکل اجرا شود. یکی از دانش‌آموزان وابستگی شدیدی به مادر داشت و بدون حضور او، تکالیف را انجام نمی‌داد و دانش‌آموز دیگر به بهانه‌های مختلف مخصوصاً بازی با PS 4 از انجام تکالیف فرار می‌کرد. برای دانش‌آموزی که به تکالیف اهمیت نمی‌داد، قوانینی گذاشته شد و از والدین خواسته شد با قاطعیت نسبت به رفتارهای کودک برخورد کنند و کوتاه نیایند. در کنار قوانین جایزه‌ای در نظر گرفته شد که با انجام درست و به‌موقع تکالیف به کودک تعلق می‌گرفت. دانش‌آموزی که به مادر وابستگی شدید پیدا کرده بود، سعی شد کم‌کم حضور مادر کم‌رنگ تر شود تا کودک به استقلال برسد و اعتماد به نفس کافی پیدا کند. بعد از انجام راه‌حل‌ها و پس از گذشت یک ماه و نیم، کودک اول متوجه شد اهمیت انجام تکالیف زیاد است و قوانین به او می‌گفتند قبل از انجام هر کاری ابتدا با تکالیف را انجام دهد و کودک دوم، بدون حضور مستمر مادر قادر به انجام تکالیف است و اعتماد به نفس کافی را به دست آورد. همچنین با استفاده از اتوماسیون مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توان کارایی مؤسسات آموزشی را به میزان قابل توجهی افزایش داد. با این روش می‌توان وظایف اداری مانند پیگیری حضور و غیاب، گروه‌بندی‌ها و زمان‌بندی‌های کلاسی و... را به صورت خودکار اجرا کرد. این گونه مربیان و معلمان می‌توانند انرژی خود را به جای کار برای موارد تکراری، روی مسائل مهم‌تر بگذارند. حتی می‌توان از این قابلیت برای ارزیابی دانش‌آموزان، طرح سؤالات و تجزیه و تحلیل پاسخ‌های آن‌ها هم استفاده کرد. این کار موجب می‌شود تا نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان زودتر آشکار شود. در نتیجه دانش‌آموزان می‌توانند با همکاری معلمان نقاط ضعف خود را برطرف کنند.

پیشنهادهای

در نهایت پیشنهاداتی برای اولیا، والدین و دانش‌آموزان آورده شد که انجام دادن آن‌ها باعث حفظ روحیه و جلوگیری از دست رفتن اعتماد به نفس کودکان و راحت تر سپری کردن این شرایط سخت می‌شود. امیدوارم همگی از شرایط حال حاضر به سلامت عبور کنیم و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی با شکست ویروس کرونا به زندگی عادی برگردیم و دانش‌آموزان عزیز را دوباره در کلاس درسی ببینیم.

- ورزش روزانه
- همراهی کودکان هنگام انجام تکالیف
- مطالعه کتاب کرونا کوبیده ۱۹-ویژه کودکان، نوشته جانی تراپیت، مترجم شهرزاد ایمانیان، ناشر نشر فرشته
- گذراندن اوقات فراغت با خانواده و انجام فعالیت‌های دسته‌جمعی
- پیگیری علائق و دلبستگی‌ها
- تفریح خانوادگی در طبیعت
- تکالیف عملی
- کمتر کردن تکالیف نوشتنی به حل کردنی
- تلفیق بازی و درس

منابع

جری اوانسکی، (۱۳۹۱)، عوامل ایجاد انگیزه در کلاس درس، پری ناز علی اکبری، چاپ ۱، آیدین و یانار

رضایی، پروانه، (۱۳۹۷)، کتاب معجزه تشویق در افزایش انگیزه تحصیلی دانش آموزان، انتشارات جالیز

ساکی، رضا و همکاران، (۱۳۸۳)، اقدام پژوهشی: راهبردی برای بهبود آموزش و تدریس، پژوهشکده تعلیم و تربیت

<https://www.beytoote.com/baby/psychology-baby/raise-1-child-grades-such.html?m=1>

<https://www.google.com/amp/s/tabnakjavan.com/fa/amp/news/10455>